

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2566 Vol. 15 No. 1 January - April 2023

Received: May 12, 2021

Revised: April 4, 2023

Accepted: April 17, 2023

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพล
ต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

Transformational Leadership of Administrators Influencing Professional
Learning Communities in Primary Schools
under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3

สุขสันต์ เชื้อชมสุข*

วีระยุทธ ชาทะกาญจน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บรรจง เจริญสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: tem04042536@gmail.com

Sooksan Chuechomsuk

Werayut Chatakan

Graduate School, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Banjong Jaroensuk

Graduate School, Suratthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารการเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ในระดับสูงมาก ($r = 0.91^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study transformational leaderships of school administrators, 2) to study the encouragement of professional learning communities in primary schools, 3) to study the relationship between transformational leaderships of school administrators and professional learning communities in primary schools and, 4) to study transformational leaderships of school administrators influencing professional learning communities in primary schools. The sample was a group of 313 teachers in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, academic year 2019. The research's instrument was a five-levels rating scale questionnaire with a reliability at 0.97. The statistics were percentage, mean, standard deviation, Pearson Product - Moment Correlation Coefficient, and Multiple Regression Analysis.

The results showed that 1) the transformational leadership of primary school administrators was at a high level. The change management had the highest mean. 2) driving vocational learning communities in schools were at a high level. Encouraging personnel to have continuous self-development had the highest average. 3) the transformational leadership of school administrators significantly correlated with professional learning community drive in schools at a very high level ($r = 0.91^*$). Statistically at .05. 4) executive transformational leadership has an effect on driving professional learning communities in primary schools with a statistical significance of .05.

Keywords: Transformational Leadership; Professional Learning Community

บทนำ

โลกที่ก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูต้องร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้กลายเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพราะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบ กัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำ งานร่วมกันแบบทีม ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน มุ่งเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (Chooknerd, 2014) การจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาหลายท่านให้ความสนใจพยายามหาความรู้และหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาพัฒนาตนเอง คณะครูและบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาของตน จากหลักการและเหตุผลที่ได้กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ศึกษาการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ช่วยยกระดับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,657 คน

กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 313 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน มีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ทำการสุ่มโดยการจับฉลาก ผู้ให้ข้อมูลได้จากการสุ่มอย่างง่าย

การสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ (แบบตรวจสอบรายการ Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 37 ข้อ (แบบมาตรวัดส่วนประมาณค่า Rating scales)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา 22 ข้อ (แบบมาตรวัดส่วนประมาณค่า Rating scales) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามสำหรับกาวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต้น และตัวแปรตาม เพื่อจะได้สังเคราะห์องค์ความรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. ดำเนินการร่างเครื่องมือเป็นข้อคำถามจากการสังเคราะห์ทฤษฎี โดยผ่านความเห็นและข้อเสนอแนะ จากอาจารย์ที่ปรึกษาโดยปรับตามข้อเสนอแนะการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ 1. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามและเนื้อหาแบบสอบถาม (แบบมาตรวัดส่วนประมาณค่า Rating scales) จำนวน 59 ข้อ ได้ค่าที่ 0.97 แปลความได้ว่าแบบสอบถามใช้ได้ 2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาคได้ค่าที่ 0.97 แปลความได้ว่าเครื่องมือฉบับนี้มีคุณภาพ/ใช้งานได้ กระบวนการเก็บข้อมูลส่งแบบสอบถามด้วย Google Form ไปยังสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ AMSS ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 313 ชุด หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามมาครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เมื่อเรียบร้อยแล้วก็ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผ่าน Google Form และ Google Sheet

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 มาตรวจสอบด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ จากนั้นทำการแปลผลข้อมูลในแต่ละข้อตามลำดับ นำข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 มาตรวจสอบหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลผลเป็นความหมาย วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) การกระตุ้นทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.48$)

2. การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) การกระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) การสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและการทำงานร่วมกันเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) การบริหารที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และการแสวงหาการสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.46$)

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หากวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการขับเคลื่อน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .01 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ $\hat{y} = 0.371 + 0.115x_1 + 0.268x_3 + 0.256x_4 + 0.245x_5$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{z} = 0.109z_1 + 0.270z_3 + 0.283z_4 + 0.268z_5$

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำที่แสดงออกถึงการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทันภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบท สามารถกำจัดจุดอ่อนเพิ่มจุดแข็งเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีความสามารถในการโน้มน้าวใจเพื่อให้ ข้าราชการครูเห็นผลดีของการเปลี่ยนแปลง นำผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เพื่อลด ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอันนำมาสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดกับสถานศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Petchouy (2017) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และ พฤติกรรมการทำงานเชิงนวัตกรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1,2,3,4, และ 6 Supatipunno (2018) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 Panhinkong (2019) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้น พื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 และ Junlee (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยทั้งหมดพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาคอยส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาชีพ นำผลที่ได้มาพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา กระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพให้กับข้าราชการครู เพื่อการเรียนรู้กระบวนการทำงานในฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารสามารถสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ ส่งเสริมการทำงานและจัดสรรทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู มีระบบตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และคอยแสวงหาการสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwanwong (2015) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน Panhinkong (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 Hans & Manuel (2019) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้ของครู และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: หลักฐานความสัมพันธ์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของโมซัมบิก Xin, Hongbiao & Zhanglin (2019) ได้ทำการศึกษาการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำด้านการสอน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการรับรู้ความสามารถของครูในประเทศจีน และ Sølvi & Kristin (2020) ได้ศึกษาความรับผิดชอบและการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผลการวิจัยเหล่านี้พบว่าการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการใหม่ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน แสดงออกถึงการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทันภาวะการณ์ กระตุ้นให้ข้าราชการครูตระหนักในภารกิจส่วนรวม อุทิศตนเพื่อการทำงานในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะสามารถขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เกิดผลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Supatipunn (2018) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 Panhinkong (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 Junlee (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 และ Yuanduen & Chentsung (2019) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงานของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาประเทศไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรตาม ($\hat{y} = 0.371 + 0.115x_1 + 0.268x_3 + 0.256x_4 + 0.245x_5$) และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ($\hat{z} = 0.109z_1 + 0.270z_3 + 0.283z_4 + 0.268z_5$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 มีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้บุคลากร จนกลายเป็นที่เคารพและยอมรับ คำนึงถึงการพัฒนาความสามารถของบุคลากร คอยกระตุ้นให้สถานศึกษาเกิดการ พัฒนา และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ตาม ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Balla (2011) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอ เมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 Supatipunno (2018) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 Panhinkong (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ Junlee (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการ เรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะระดับสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดกับข้าราชการครู ร่วมกันยึดมั่น ต่อวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจุดประกายความคิดกระตุ้นให้ข้าราชการครูตระหนักในการกิจ ส่วนรวม อุทิศตนเพื่อกลุ่ม และการมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรประสานความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง องค์การทางการ ศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด/หน่วยงานในเขตพื้นที่ ตลอดจนสถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู ทางวิชาชีพของสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน สร้างวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติแก่ข้าราชการครู สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤต มีศีลธรรมและจริยธรรม ที่สำคัญคือสามารถทำให้ข้าราชการครูเกิด ความเลื่อมใสศรัทธาในตัวผู้บริหารสถานศึกษา จึงจะถือได้ว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบารมี

ข้อเสนอแนะระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นการรักษาจุดแข็ง และพัฒนาจุดด้อย เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาอาศัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาไปในทิศทางที่ถูกต้อง และสามารถเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการครูในสังกัดผ่านการอบรมแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการกระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพให้กับสถานศึกษาด้วยแรงจูงใจหรือรางวัลเชิดชูเกียรติ และต้องเป็นตัวกลางในการแสวงหาการสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้สถานศึกษาตามรูปแบบการบริหารที่ส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยที่เน้นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ดีที่สุดใน การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยความคิดเห็นของครูในเขตพื้นที่อื่น ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่หลากหลาย และกว้างขวางขึ้น

References

- Balla, S. (2011). *Transformational Leadership of School Administrators Affecting the Learning Organization of Schools Amphoe Mueang Pathumthani Under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1*. Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Program in Educational Administration Technology.
- Chookemnerd, W. (2014). Professional Learning Community of in School for Teacher Professional Development Based on Learner Centered Approach. *Academic Services Journal Prince of Songkla University*, 25(1), 93-102. (in Thai)
- Hans, L., & Manuel, B. (2019). Transformational leadership, professional learning communities, teacher learning and learner centred teaching practices; Evidence on their interrelations in Mozambican primary education. *Studies in Educational Evaluation*, 60(2), 14-31.
- Junlee, R. (2019). *School administrators' transformational leadership affecting learning organizations under Chanthaburi Primary Education Service Area Office 2*. (Master of Education Thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Graduate School, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Panhinkong, J. (2019). Transformational leadership of school administrators affecting the being of learning organization in basic education schools under the Secondary Education Service Area Office 7. *Silpakorn University Journal*, 39(5), 128-144. (in Thai)

- Petchouy, S. (2017). Transformational leadership knowledge management learning organization and innovative work behavior in secondary education of school office 1,2,3,4 and 6. *Journal of the Association of Researchers*, 22(1), 193-204. (in Thai)
- Sølvi, L., & Kristin, B. (2020). Trapped between accountability and professional learning? School leaders and teacher evaluation. *Professional Development in Education*, 46, 274-291.
- Supatipunno, P. (2018). *Transformational Leadership Affecting the Learning Organization for School Administrators Under the Office of Nakhon Pathom Primary Education Service Area 2*. (Master of Education Thesis). Mahamakut Buddhist University, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Suwanwong, A. (2015). *Management strategies to enhance professional learning communities for teachers in private schools*. (The Degree of Doctor of Philosophy). Chulalongkorn University, Faculty of Education, Program in Education Policy Management and Leadership. (in Thai)
- Xin, Z., Hongbiao, Y., & Zhanglin, L. (2019). Exploring the relationships among instructional leadership, professional learning communities and teacher self-efficacy in China. *Educational Management Administration & Leadership (EMAL)*, 47(6), 843-859.
- Yuanduen, L., & Chentsung, K. (2019). Principals' Transformational Leadership and Teachers' Work Motivation: Evidence from Elementary School in Taiwan. *The International Journal of Organization Innovation (IJOI)*, 11(2), 90-113.

ผู้เขียน

นายสุขสันต์ เชื้อชมสุข

นักศึกษาปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: tem04042536@gmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชატะกาญจน์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: werayut_cha@nstru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข

กรรมการที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
272 หมู่ที่ 9 ตำบลขุนทะเล อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100
E-mail: bunjong-sru@yahoo.com

